

STICHTING RADIOGEMEENTE

PREKENSERIE JAARGANG 63 NR 5

Schriftlezing:

HANDELINGEN 1 : 8 – 11 EN

2 : 1 – 4

DE GEEST VAN BOVEN IS BENEDEN MOEILIK

TE BEGRIPEN

DOOR DS A.H. AGTEREEK

Gehouden op

20 mei 2018 in de

Chr. Triumfatorkerk in

Den Haag

U ziet het onderwerp van deze avond: “De Geest van hierboven is beneden moeilijk te begrijpen.” U weet dat dit een variant is op een uitspraak van vele vrijzinnige, moderne dominees tegenwoordig. U kent het misschien wel: “Alles van boven, dat komt van beneden.” Zij willen eigenlijk zeggen: Hebben wij nu een God gecreëerd of heeft God de mensen geschapen? Alles van boven komt van beneden. Is er een hiernamaals? Hebben wij dat zelf uitgedacht of is dat een werkelijkheid? Ik val ze niet aan. Ik zeg alleen maar dat zij dat zeggen: Alles van boven, dat komt van beneden. U kunt het ook lezen in de boeken van de bekende dominee Nico ter Linden.

Ik dacht: ik ga daar anders over preken. Ik ga zeggen: De Geest van boven is ontzettend moeilijk te begrijpen. Alle dingen van boven zijn moeilijk te begrijpen. Ik ben even begonnen in Handelingen 1 met de Hemelvaart. Wij hebben namelijk een aantal feestdagen en het Hemelvaartsfeest en Pinksteren komen er eigenlijk heel bekaaid vanaf. Met Kerst zitten de kerken meer dan vol. En ik blijf zeggen: Gelukkig. Heel veel mensen komen dan toch nog onder het Woord van de levende God, zowel in de katholieke kerk als in protestantse kerken. Paasfeest is al aanmerkelijk minder. Maar je ziet in de etalages wel allerlei eieren liggen. Je ziet de paashaas, wat dat ermee te maken heeft, God weet het, ik weet het in ieder geval niet. Pasen is al een stuk minder geworden en het Hemelvaartsfeest is gedegradeerd tot Hemelvaartsdag.

Ik heb dat speciaal met u gelezen, omdat ik iets gemerkt heb bij die geweldige feesten. Ik heb u voorgelezen: “Zie, twee mannen in witte klederen stonden bij hen.” In Lucas 24 zijn wij bij de opstanding van Jezus. Dan staat er: “En zie, twee mannen in blinkend gewaad stonden bij hen en dezen zeiden: Wat zoekt gij de Levende bij de doden?” Johannes spreekt over engelen en Lucas spreekt over twee mannen. Waarschijnlijk komt dat door dat blinkende gewaad. Bij Hemelvaart twee mannen en bij Pasen twee mannen. Als u een beetje vertrouwd bent met de Bijbel, dan komen wij die twee mannen weer tegen in Openbaring 11. De twee getuigen. Hun namen worden niet genoemd, maar van die ene wordt gezegd: “Deze heeft macht om de hemel te sluiten, zodat er geen regen valt gedurende de dagen van hun profeteren.” De andere naam wordt ook niet genoemd, maar omschreven. Zij hebben macht over de wateren om die in bloed te veranderen.

Ik denk dat u allemaal Lucas 9 kent, de Verheerlijking op de Berg. “En zie, twee mannen spraken met Hem, en wel Mozes en Elia, over Zijn uitgang.” Heel merkwaardig dat je aldoor die twee mannen ziet: Mozes en Elia. Ik geloof dat de Bijbel hier iets heel bijzonders wil zeggen. Mozes vertegenwoordigt de wet, de Thora, en Elia vertegenwoordigt de profeten. En hier zien wij én de Thora én de profeten in vervulling in de Persoon van Jezus Christus. Eigenlijk kunnen wij geen Pinksteren vieren zonder het Hemelvaartsfeest. Daarom is het misschien ook heel erg belangrijk vanavond om dit heel even te noemen. Alles van boven is heel moeilijk te begrijpen.

Ik heb met opzet ook die paar verzen gelezen in Handelingen 2. Wat gebeuren daar een vreemde, wonderlijke dingen. “Eensklaps is daar een geluid uit de hemel als een geweldige windvlaag. Plotseling zijn er ook tongen als van vuur.” Hele vreemde dingen. En van de mensen die het meemaakten, staat: “Zij waren geheel met de zaak verlegen.” En de mensen die er niets van wilden weten, zeiden: “Ach, zij hebben teveel zoete wijn gehad.” Heel merkwaardig om op Pinksteren hiermee bezig te zijn. En u merkt het: de Pinksterdiensten zijn ook slecht bezochte kerkdiensten. Natuurlijk weet ik dat in Walibi op dit moment zo’n zestigduizend mensen samenkomen. Ik heb daar jaren geleden ook nog gesproken. Toen waren het er dertigduizend. Het is inmiddels verdubbeld. Daar zijn wij heel erg blij mee.

Ik ga even met u terug naar Handelingen 2. Wat zijn die vreemde dingen? Er wordt gesproken over “een geluid als van een geweldige windvlaag”. Laten wij maar even bij die wind blijven. In de Hebreeuwse taal zijn de woorden *wind* en *geest* hetzelfde: “ruach”. Ik heb mij tijdens de voorbereiding afgevraagd: wat zijn nu de punten van overeenkomst tussen de wind in de natuur en de wind van de Geest van God? Ik kan u vertellen: de wind in de natuur, die kun je niet zien. Maar de wind in de natuur heeft geweldige gevolgen. Als die wind in de natuur losbreekt, dan hoor je hem bulderen langs je woning, je hoort hem fluiten langs de huizen.

Als er in mijn eerste gemeente Den Helder storm was geweest, dan gingen de mensen als strandjutters naar het strand en vonden daar heel wat dingetjes die aangespoeld waren. De wind kan zo ontzettend krachtig tekeer gaan. Ik kan mij herinneren dat ik jaren geleden moest spreken in de kop van Noord-Holland in Andijk. Het had enorm gestormd en ik was op een tweebaansweg op weg naar de kerk. Er was een boom ontworteld en die lag over de weg. Ik kon er niet door. Ik moest wachten tot de brandweer kwam. Dat duurde rijkelijk lang, zodat ik maar ben omgekeerd en huiswaarts ben gegaan. Bomen worden ontworteld en pannen gaan van de daken af. En niet alleen pannen, maar hele daken. De wind kun je niet zien, maar de wind kun je wel zien in zijn gevolgen.

Als je Handelingen 2 leest, dan gaat Petrus zich verantwoorden en zegt: “Wat jullie nu zien en wat jullie horen, dat heeft Joël gezegd.” Hij heeft het over *zien* en over *horen*. Wij hebben van Pinksteren een vaag feest gemaakt, heel erg vaag. De mensen gaan niet meer ter kerke. Ze begrijpen er eigenlijk niets van. En ik blijf zeggen: De Geest van boven is heel moeilijk te begrijpen. De wind is onzichtbaar, maar wel waarneembaar en in zijn geweldige resultaten te zien.

Woensdag voor Pinksteren, dus pas geleden, was er opeens een orkaan in Duitsland, zo tegen de Limburgse grens aan. U hebt het op de televisie waarschijnlijk wel gehoord. Die orkaan heeft heel wat veroorzaakt. De wind is namelijk soeverein. De wind laat zich niet voorspellen. Wij hebben gelukkig tegenwoordig allerlei apparatuur. Wij hebben computers en ik weet niet hoe al die instrumenten heten, maar tegenwoordig kan men aardig zeggen: “Er is een orkaan op komst. Dan en dan zal hij ongeveer daar en daar zijn.” Ik heb mij verbaasd en ik wil dat toch even zeggen, dat die orkanen vroeger altijd alleen maar meisjesnamen kregen. Ik kan er niets aan doen, maar zo was dat nu eenmaal. In ieder geval: het komt en het gebeurt en het is niet tegen te houden.

Er is een hele belangrijke tekst en die heeft absoluut met ons te maken. Jezus zegt tegen Nicodémus: “De wind waait waarheen hij wil en je hoort zijn geluid, maar je weet niet vanwaar hij komt...” En dan komt het: “..... zo is een ieder die uit de Geest geboren is.” Opeens wordt dat geweldige gebeuren, wat ongrijpbaar en onverklaarbaar is, bij ons neergelegd. Nogmaals: “De wind waait waarheen hij wil. Je hoort zijn geluid, je weet niet vanwaar hij komt en zo is het met iedere christen die uit de Geest geboren is.” Je hebt eigenlijk geen controle meer over je leven. Er gebeuren zulke merkwaardige dingen. Wat zou het fijn zijn als wij dat gebed zouden uitspreken dat in Hooglied 4 vers 16 staat: “Ontwaak, Noordenwind, en

ontwaak, Zuidewind, doorwaai mijn hof, doorwaai mijn kerk, doorwaai mijn leven, opdat de balsemgeuren weer gaan stromen!" De wind in de natuur schudt de bloesems los.

Ik las een artikel in een ontzettend fijn boek. Ik heb er even een uittreksel van gemaakt, anders moet ik met zo'n boek de kerk in. Eén van de predikanten schreef: "Onze trein ging eens door het zuidelijke deel van het land van Abraham, Izak en Jakob, waar duizenden sinaasappelbomen juist in volle bloei stonden. Ik stond voor het venster van mijn coupé te kijken, toen de conducteur voorbij kwam. Hij zei tegen mij: "U moet wachten tot ongeveer 8 uur vanavond. Dan zult u iets beleven wat u nog nooit hebt beleefd." Tegen het eind van die avond stak de wind op. Hij kwam van de bergen, viel op de boomgaarden en schudde de duizenden bloemkelken los. Toen stroomde er uit die kelken een geur zo zoet, zo heerlijk, dat in één ogenblik tijd de hele omgeving vervuld werd van de geur.

Toen de wind nog niet waaide, hingen de bloemkelken neer en stroomde er niets uit. Zolang Gods Geest nog niet gewaaid heeft, is alles stil en dor in de kerk en in ons eigen leven. Dan hangen de harten slap, dan is de dood in de pot. Dan kunnen zelfs geen mooi klinkende preken het gemis aan leven verbergen. Maar laat de wind van de Geest van God waaien, de harten aanraken en dan gaan we wat beleven. Dan gaan harten open en vloeien ze weer over van geloof en van hoop en van liefde. De wind in de natuur die schudt de bloesems los.

En wat hebben wij er een behoefte aan dat dat weer gaat gebeuren. Als wij heel eerlijk zijn, moeten wij toch zeggen: Als wij aan één ding behoefte hebben, naar één ding een groot verlangen hebben, is dat er weer een heerlijke geur van de kerk uitgaat.

Zoals u weet - u hebt het kunnen lezen op uw liturgie - kom ik uit Oegstgeest. Wij wonen daar zo tegen het dorp Rijnsburg aan. Rijnsburg is of was altijd een kerkelijk dorp. Nu weten wij dat drie kerken gesloten zullen worden, ook in Rijnsburg. De kerken gaan dicht. Er is geen geur meer. De jongeren komen niet meer in de kerk. De ouderen durven vooral in de winter 's avonds niet meer ter kerke. Het is allemaal zo dor en dood geworden. Wat zou het toch belangrijk zijn als er weer een geweldig revival kwam. Dat mensen konden opstaan, dat de wind van de Geest van God ging waaien door onze akkers, door onze kerken en door ons leven. Dat er weer wat ging gebeuren.

Sommige mensen hebben het gezocht in de Pinkstergemeente. Ik wil niet zeggen dat daar heel veel gebeurt. Ik wil ook niet zeggen dat daar niets gebeurt, maar er zou meer kunnen gebeuren. Ook ruzies onderling, verdeeldheid onderling heeft eigenlijk de liefelijke geur van de bloesem van de Geest weggenomen.

Wat zijn de gevolgen van de Geest van God in ons leven? Ik heb er een paar opgeschreven en die wil ik heel graag aan u doorgeven. Wij hebben het samen gelezen in dat eerste stukje van de Bijbel in Handelingen 1: "U zult kracht ontvangen als de Geest van God over u komt."

Als ik ergens spreek neem ik vaak een kerkblaadje mee. Ik vind het altijd wel leuk om daar doorheen te bladeren. Toen ik zelf nog actief predikant was, had ik zelf zo'n kerkblaadje. Ik vond het een onding. Je moest iedere keer een meditatie schrijven. Of de mensen het lezen moest je maar afwachten. Wat de mensen ingezonden hadden, moest je corrigeren. Ik las onlangs zo'n kerkblaadje en dat irriteerde mij een beetje. Eén van de predikanten schreef: "De discipelen waren voor de uitstorting van de Heilige Geest een krachteloos zootje." Daaraan heb ik mij geërgd. Ik geloof dat de discipelen van Jezus hele bijzondere mensen waren en dat ze in een hele bijzondere tijd leefden, maar ook in een hele moeilijke tijd.

Wij kennen allemaal het verhaal van Thomas. Die is de wereld ingegaan en doorgegaan als "de ongelovige Thomas". Maar ik kan Thomas zo goed begrijpen. Jezus had gezegd: "Heb goede moed, ik heb de wereld overwonnen." En dan ziet Thomas notabene voor eigen ogen dat niet Jezus de wereld overwint, maar dat de wereld Jezus overwint. Hij wordt gekruisigd en Hij sterft op Golgotha. Deze contradictie kan hij niet begrijpen, niet vatten en hij valt in ongelof.

Ik moet u zeggen, ik kan dat zo goed begrijpen. Ik sta helemaal achter dat gebeuren van Thomas als hij zegt: "Ach, als ik het nu niet zie en als ik het niet kan voelen, dan hoeft het voor mij niet meer." En Petrus? Die heeft de Heer verraden, verloochend. Misschien iets moeilijker, maar ik kan mij herinneren toen ik pas dominee was in Den Helder, dat wij op 31 oktober, Lutherdag, nog een kerkdienst hadden. Dan was de kerk overvol. Ik liet altijd dat prachtige lied van Luther zingen: "Een vaste burch is onze God, een toevlucht voor de Zijnen." Daar komt ook die regel in voor: "Delf vrouw en kinderen het graf, neem goed en bloed ons af, het geeft u geen gewin, wij gaan ten hemel in en erven koninkrijken." Ik zong dat altijd uit volle borst mee. Toen zei mijn vrouw op zekere dag tegen mij: "Kun je dat nu eigenlijk wel zingen: delf vrouw en kinderen het graf, neem goed en bloed ons af? Het is zo makkelijk om het nu te zingen op 31 oktober. Maar als het echt gaat gebeuren, ga je dat dan nog zingen?" Daar ben ik toen stil bij blijven staan en ik heb het nooit meer gezongen. Ik heb het ook niet meer laten zingen.

Wij hebben soms zulke geweldige uitspraken, zulke geweldige woorden, dat ik eerlijkheidshalve moet zeggen: "Ik kan mij niet voorstellen, dat ik gelijk Petrus de Here Jezus zou verloochenen. Ik kan het me niet voorstellen. Maar als er één of andere figuur voor je staat, zo'n IS'er, een man met een hakmes in zijn hand en je denkt aan je vrouw en aan je kinderen, ik kan het mij niet voorstellen, maar...."

Gij zult kracht ontvangen wanneer de Heilige Geest over u komt. U moet het toch met mij eens zijn, hoe die kerk ook heet, een PKN kerk, een Baptistenkerk, een Evangelische kerk, een Pinkstergemeente, wat wij nodig hebben, dat is de kracht, werkelijk de kracht van de Heilige Geest. Ik ga niet die predikant in dat blaadje citeren, maar wij zijn wel krachteloos geworden.

In mijn jongere jaren, ik was misschien een jaar of veertig, heb ik een aantal zaterdagen voor de NCRV gesproken: "Laat ons de rustdag wijden." De ouderen kunnen zich misschien nog herinneren dat die uitzendingen er waren. Toen preekte ik over Psalm 8: "Zij gaan voort van kracht tot kracht, totdat zij verschijnen voor God in Sion." Toen heb ik in die toespraak gezegd: "Ach, zullen wij dat maar veranderen? Zullen wij er maar van maken: Wij gaan voort van klacht tot klacht, totdat wij verschijnen voor God in Sion."? Toen kreeg men bij de NCRV heel wat boze brieven binnen en men zei: "Dominee, wij hebben liever niet dat u nog op zaterdag komt preken."

Ik vond dat heel irreal. Want als je werkelijk met je beide voeten in de wereld staat, ook in de kerkelijke wereld, wat wordt er dan ongelooflijk veel geklaagd en wat wordt er ongelooflijk veel gezeurd. Ik begrijp niet dat dat toen gebeurde. Maar zo gaat dat.

Pinksteren betekent: je zult kracht ontvangen. En die kracht hebben wij nodig in het leven van elke dag, nodig als christen, nodig onder de preekstoel en nodig op de preekstoel, nodig in dagen van voorspoed en nodig in dagen van ziekte. Gij zult kracht ontvangen. Nogmaals, dat is niet te definiëren. De dingen van boven, de dingen van de Geest die kunnen wij moeilijk begrijpen. Het is gelijk een stormwind.

Er staat nog wat in Handelingen 2. Er staat: "En zij begonnen te spreken..." Ik zou eigenlijk willen zeggen: Pinksteren is, althans voor mij, het Feest van het Woord. Wij mogen spreken. Ons arme, hulpeloze mensenwoord mag drager worden van de woorden van God.

Toen ik nog een jonge predikant was, had ik het moeilijk met Elia. Er staat in 1 Koningen 17 over Elia dat hij zegt: "Er zal geen dauw en geen regen komen, tenzij op mijn woord." En ik kan mij herinneren dat ik een keer zei tegen professor doctor Reiling: "Wat is Elia toch eigenlijk een hoogmoedig mens. Geen dauw, geen regen, tenzij op mijn woord." Toen zei Reiling tegen mij: "Je moet je realiseren, Elia wist het: mijn woord dat is Zijn woord en Zijn woord is mijn woord. Daarom durfde hij dat zo te zeggen." Ik denk dat dat het grote wonder is van: "En zij begonnen te spreken..."

De mensen die mij kennen, weten dat ik enorm veel waarde hecht aan het preken. Er wordt tegenwoordig heel kort gepreekt, men heeft er ook een ander woord voor uitgevonden en dat is: "Ik wil wat met u delen." Nou, ik deel niets met u. Ik sta hier op een preekstoel en ik preek. Ik moet u zeggen dat ik zaterdag intens heb genoten toen ik keek naar die huwelijksbevestiging daar in Engeland (prins Harry en Meghan, red.). Wat heb ik genoten van die zwarte bisschop. Wat heeft die man geweldig gepreekt. Hij had de moed om in die kerk met al die mensen niet alleen te spreken over de liefde, maar ook nog te spreken over Jezus Christus, onze Redder. Wat zat er een power in die kerk. Het kwam eruit. Ik zei tegen mijn vrouw: "Ik geloof dat hij niets heeft uitgeschreven, dat hij alles spreekt vanuit zijn hart." Hij kon bijna niet ophouden, zodat hij aan het eind zei: "Ja, ik geloof, hier moet nog een huwelijk ingezegend worden."

Wij hebben weer behoefte dat dit Boek opengaat. Wij hebben weer behoefte dat er gesproken wordt uit dit Woord. Wij hebben weer behoefte, zoals Jezus dat deed bij die Emmaüsgangers: "Hij opende de geschriften en Hij begon bij Mozes, de Thora, en bij de profeten en legde aan hen alles uit wat

op Hem betrekking had.” Er moet weer gepreekt worden. Wat is dat belangrijk.

Wat zijn de gevolgen? Ik heb er twee genoemd. De eerste was: “Gij zult kracht ontvangen.” De tweede is: “En zij begonnen te spreken...” En zij spraken met enorm veel autoriteit en gezag.

Dan komt er een derde en ik vind die derde moeilijk. Romeinen 5 vers 5. Misschien kent u die tekst uit uw hoofd. “De liefde van God - hoort u het goed? - de liefde van God *is* uitgestort in onze harten door de Heilige Geest.” Dat is Pinksteren. Maar waar is nu toch die liefde van God? Die liefde van God *is* in onze harten. Merkt u dat? Ik vind dat je onder een preekstoel eerlijk moet zijn. Maar op een preekstoel moet je *nóg* eerlijker zijn.

Ik heb zeven gemeenten gediend. Er zijn heel wat lastige mensen in de wereld. Maar wat zijn er ook ontzettend lastige mensen in de kerk. Die mensen moet je liefhebben. Maar ik heb wel eens gedacht: wat zou ik die man of die vrouw graag achter het behang plakken. Wij hadden een buurvrouw en u kent die buurvrouw in Bloemendaal toen wij daar woonden: Corrie ten Boom. Wij woonden ook dichtbij dominee Toornvliet en ik heb hem vaak ontmoet, ook vaak in zijn gemeente gesproken. Ik vond zelfs nog een liturgie laatst bij het opruimen van mijn kamer. Toen heb ik op een zondagmorgen een keer gepreekt in de radiokerk in Bloemendaal. Ik zei tegen mijn vrouw: “Gunst, ik kan mij daar totaal niets meer van herinneren.” Maar ik had een liturgie en die heb ik keurig bewaard. Misschien ga ik hem wel inlijsten.

Maar in ieder geval, wat zijn er vaak lastige mensen in de kerk. Nu mijn buurvrouw Corrie ten Boom zei tegen mij: “Heb je het daar moeilijk mee?” Ik zei: “Zuster ten Boom, ik heb het daar zó moeilijk mee.” Zij zei: “Dan moet je een kraantje van je hart opendraaien en dan moet je de liefde van God laten vloeien.” Ik zei: “Wat hebt u dat mooi gezegd, maar vertel mij dan ook hoe ik dat moet doen.” Want tot op de dag van vandaag, moet ik u eerlijk zeggen, hou ik niet van alle mensen. Er zijn mensen in de kerk waarvan ik denk: tjonge, jonge, jonge, wat zijn die ontzettend lastig. En wat zijn dat vervelende mensen.

Ik ontmoette laatst een ouderling, toen ik sprak in een PKN kerk. Die man zei tegen mij: “Bent u nu Hervormd of Gereformeerd? Wat bent u eigenlijk?” Het was een vervelende man. Ik zei: “Ik ben door genade een kind van God.” Toen zei hij notabene ook nog: “Bent u gediplomeerd?” Ik zei: “Die zal ik de volgende keer meenemen, dan kunt u het zien.” Maar u snapt aan mijn spreken al dat ik dacht: als ik krachtig en jong was, dan pakte ik hem beet en gooide hem eruit.” Dat was een ouderling die een dominee ontvangt in de kerk. Wat heb je lastige mensen. Dat durf ik hier te zeggen, want u bent het niet. Er is niemand onder u die lastig is. Ik had hier best helemaal dominee willen zijn in deze kerk, maar dan moet hij ook wel vol worden.

In ieder geval, het is dan toch mogelijk: de liefde van God is uitgestort - dat is geen leugen - in onze harten door de Heilige Geest. Pinksterfeest: de Geest van boven is moeilijk beneden te begrijpen. Maar toch wilde ik deze dingen tegen u, en laat ik eerlijk zijn, ook tegen mijzelf, zeggen. Je zult kracht ontvangen, je mag preken, je mag getuigen, je mag vertellen de grote daden van God. En je mag ook nog geloven, dat Romeinen 5 vers 5 echt waar is. Amen.